

Správa o výsledku kontroly 2024

**Hospodárenie s verejnými
prostriedkami a nakladanie
s majetkom štátu v Kancelárii
prezidenta SR**

Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda

Kontrolovali sme

Kancelária prezidenta Slovenskej republiky

Kancelária prezidenta je rozpočtovou organizáciou a zároveň samostatnou rozpočtovou kapitolou štátneho rozpočtu. Zabezpečuje služby pre výkon funkcie prezidenta republiky, vyplývajúce zo zákona o Kancelárii prezidenta SR, po odbornej, protokolárnej, organizačnej, materiálno-technickej a finančnej stránke.

Ako sme postupovali

NKÚ SR použil pri výkone kontroly kontrolórske postupy a techniky vychádzajúce z medzinárodných kontrolórskych štandardov (ISSAI), najmä preskúmavanie dokladov a dokumentov, analytické metódy a rozhovory so zainteresovanými osobami. Kontrolu vykonal tím skúsených kontrolórov NKÚ SR a kontrolovaným obdobím boli roky 2019 až 2023 a súvisiace obdobia.

Prečo sme kontrolovali

NKÚ SR vykonal kontrolu hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v Kancelárii prezidenta SR na základe rizikovej analýzy. NKÚ SR realizoval kontroly v Kancelárii v rokoch 2015 a 2019. Ich závery poukázali na vhodnosť vykonávania pravidelných kontrol pri ukončení volebného obdobia prezidenta SR a tiež vykonávania takýchto kontrol aj v iných významných inštitúciách. NKÚ SR preveril aj plnenie prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z roku 2019.

Čo sme zistili

NKÚ SR nezistil porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, identifikované boli dve problémové oblasti:

- Vládou schválené rozpočty na všetky kontrolované roky neobsahovali finančné krytie potrieb rozpočtovej kapitoly napriek tomu, že Kancelária každoročne v návrhu rozpočtu žiadala o navýšenie limitu výdavkov. Kancelária nemala pri návrhoch rozpočtov finančnú istotu, v akej výške jej MF SR v priebehu roka schválí zmeny rozpočtu a zvýšenie výdavkov potrebných na zabezpečenie jej riadneho chodu.
- Kontrolou plnenia prijatého opatrenia súvisiaceho s rezidenciou prezidenta na Slavíne, ktorá už 20 rokov nie je využívaná, bolo zistené, že zo strany Kancelárie boli vykonané viaceré čiastkové kroky, avšak táto problematika nebola doriešená k termínu ukončenia kontroly.

Čo odporúčame

Vzhľadom na vyššie uvedené identifikované problémové oblasti NKÚ SR odporúča výboru NR SR, aby zaviazal vládu SR:

- pri stanovení záväzných ukazovateľov rozpočtu Kancelárie prezidenta SR zohľadňovať reálne potreby kapitoly, s cieľom zabezpečenia jej riadneho chodu,
- vyriešiť dlhotrvajúci problém s rezidenciou prezidenta na Slavíne, ktorá neslúži správcovi majetku na plnenie jeho úloh.

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontrolnej akcie bolo získať primerané uistenie, že verejné prostriedky na činnosť Kancelárie boli použité v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

NKÚ SR preveril rozpočet a jeho čerpanie, správnosť zostavenia účtovnej závierky a záverečného účtu, stav záväzkov a pohľadávok. Tiež preveril nakladanie s majetkom štátu v správe Kancelárie prezidenta z hľadiska jeho evidencie, zaraďovania, vyradovania, prenájmu a inventarizácie a vnútorný kontrolný systém. Zároveň vykonal kontrolu plnenia prijatých opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR z roku 2019.

Rámec kontrolnej akcie

Kontrola bola realizovaná podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v zmysle medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Kontrolovaným obdobím boli roky 2019 až 2023 a súvisiace obdobia. Použitými metódami boli: preskúmanie dokladov a dokumentov, analytické metódy a rozhovory so zamestnancami kontrolovaného subjektu.

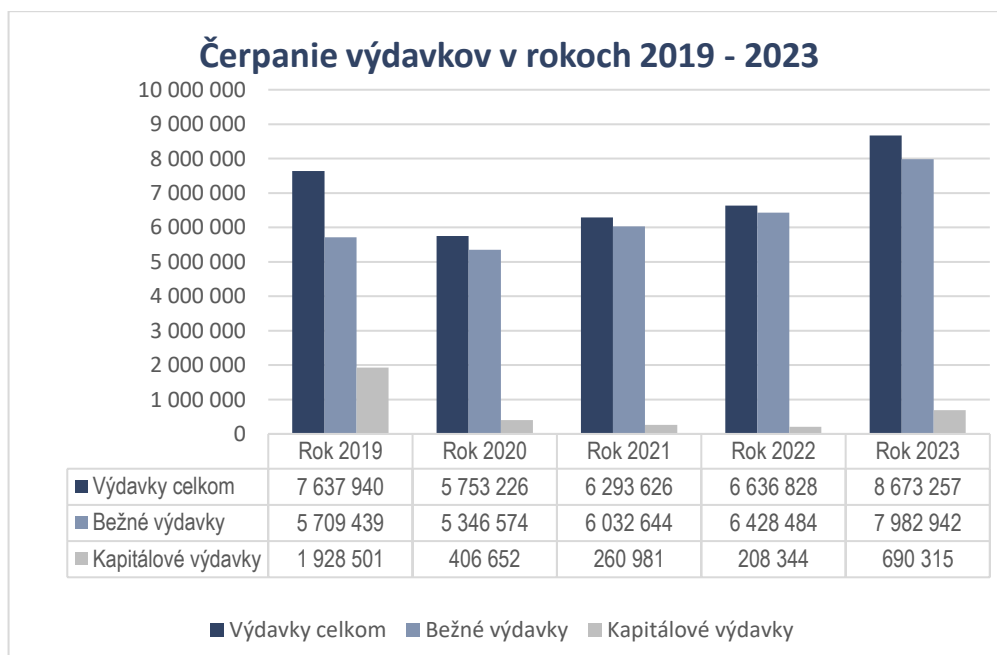
Výsledky kontrolnej akcie

Rozpočet kapitoly

Kancelária vypracovala v kontrolovanom období návrh rozpočtu kapitoly na príslušný rozpočtový rok a predložila ho MF SR v zmysle platnej legislatívy. Navrhované záväzné ukazovatele rozpočtu kapitoly nepokrývali ani v jednom roku všetky predpokladané výdavky Kancelárie, preto žiadala o ich navýšenie aj so zdôvodnením potreby realizácie aktivít nad stanovený limit. Vládou schválený rozpočet neobsahoval finančné krytie potrieb rozpočtovej kapitoly aj napriek požiadavke o navýšenie limitu výdavkov. Kancelária nemala pri návrhoch rozpočtov finančnú istotu, v akej výške jej MF SR v priebehu roka schváli prekročenie záväzných ukazovateľov výdavkov potrebných na zabezpečenie jej riadneho chodu. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet celkových výdavkov kapitoly upravený v jednotlivých rokoch o 11 % až 57 % oproti schválenému rozpočtu.

Pri čerpaní rozpočtu dodržala Kancelária všetky záväzné výdavkové ukazovatele

Štruktúru rozpočtových výdavkov zobrazuje graf č. 1.

Skutočné výdavky mali v rokoch 2019 - 2023 stúpajúci trend, klesli medziročne len raz, a to z roku 2019 na 2020. Rádovo boli vo výške od 5,7 mil. eur do 8,7 mil. eur. Z celkových výdavkov tvorili podstatnú časť bežné výdavky, od 75 % do 97 %, ktoré každým rokom narastali. Z nich najväčší podiel tvorili mzdové výdavky vrátane odvodov, a to v priemere 63 % (priemerný počet zamestnancov bol 89). Druhý najvyšší objem bežných výdavkov tvorili výdavky na tovary a služby. V kapitálových výdavkoch bol od roku 2019 do roku 2022 zaznamenaný pokles, v roku 2023 nárast. Prostriedky boli použité najmä na modernizáciu a rekonštrukciu budov v správe Kancelárie. Kancelária v rokoch 2019 - 2023 dodržala všetky záväzné ukazovatele príjmov a výdavkov stanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok, vrátane vykonaných rozpočtových opatrení.

Kontrolou bola ďalej preverená správnosť zostavenia záverečného účtu, účtovnej závierky a vykonanie inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za jednotlivé roky. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Nakladanie s majetkom štátu

Zo zákona o správe majetku štátu vyplývajú Kancelárii určité oprávnenia a povinnosti k majetku štátu, ktorý jej bol zverený do správy. Je povinná užívať ho na plnenie úloh, nakladať s ním podľa zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu, dbať, aby nedošlo k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu a s neupotrebitelným alebo dočasne prebytočným majetkom nakladať v súlade s citovaným zákonom.

Kancelária prezidenta mala v svojej správe viaceré nehnuteľnosti: Grassalkovichov palác, Karácsonyiho palác, Lovecký zámoček v Tatranskej Javorine a rezidenciu prezidenta na Slavíne.

Hodnota majetku štátu, ktorý spravovala Kancelária sa v sledovanom období zvýšila o približne 1 mil. eur a na konci roka 2023 presiahla 19 mil. eur. Prírastky majetku pozostávali predovšetkým z modernizácie a rekonštrukcie budov v správe Kancelárie, vrátane projektovej dokumentácie, obstarania softvérov, výpočtovej techniky a prevádzkových strojov.

Záväzky v kontrolovanom období nezaznamenali výrazný medziročný nárast hodnoty. Celkovú hodnotu záväzkov ovplyvnila v roku 2019 a 2020 rezerva, ktorú Kancelária tvorila z dôvodu dlhoročného súdneho sporu s bývalým zamestnancom a k 31.12.2020 bola vo výške 455 tis. eur. Po ukončení súdneho sporu v roku 2021 bola rezerva zrušená a Kancelária sa zbavila finančného bremena, na ktoré poukazoval NKÚ SR už v roku 2019. Finančné prostriedky na vyrovnanie súdneho sporu poskytl MF SR.

V rámci kontroly nakladania s majetkom štátu boli preverené zmluvy uzatvorené alebo platné v kontrolovanom období. Najväčšie objemy finančných prostriedkov boli preverené v rámci kontroly zmlúv o dielo, a to najmä obnova fasády, realizácia nočného osvetlenia a rekonštrukcia klimatizácie Grassalkovichovho paláca; fotovoltická elektrárňa na streche prístavby Karácsonyiho paláca. Vykonanou kontrolou neboli zistené nedostatky.

Vnútorný kontrolný systém je dostatočne účinný

Nastavenie vnútorného kontrolného systému bolo preverené pri všetkých bodoch predmetu kontroly, pričom neboli zistené nedostatky. NKÚ SR konštatuje, že vnútorný kontrolný systém Kancelárie je účinný.

Plnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z predošlej kontroly NKÚ SR v roku 2019

Kontrola NKÚ SR v roku 2019 zistila viaceré nedostatky pri nakladaní s majetkom štátu, v oblasti účtovníctva a pri vykonávaní základnej finančnej kontroly. NKÚ SR zaviazal Kanceláriu prijať opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a zároveň aj v stanovenom termíne zaslať správu o plnení, resp. splnení týchto opatrení. Kancelária prezidenta prijala celkovo šesť opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov.

Preverení stavu plnenia opatrení bolo zistené, že päť opatrení viedlo k náprave, t. j. k odstráneniu zistených nedostatkov.

Jedno prijaté opatrenie sa týkalo porušenia zákona o správe majetku štátu v súvislosti s rezidenciou prezidenta na Slavíne, ktorá nebola udržiavaná v riadnom stave, aby umožňovala slúžiť Kancelárii na plnenie jej úloh. Predmetný majetok štátu, nadobudnutý v roku 2001, minimálne od roku 2004 neslúžil na zabezpečenie reprezentatívneho a dôstojného bývania prezidenta SR, sídla hlavy štátu a dlhodobu chátral.

V súvislosti s plnením tohto opatrenia Kancelária podnikla viaceré kroky. V roku 2019 sa napríklad konala medzinárodná študentská súťaž, ktorej cieľom bolo posúdenie možnosti využitia prezidentskej vily na Slavíne pre bývanie a štátnu reprezentáciu hlavy štátu. Výsledkom súťaže boli návrhy možnosti rekonštrukcie rezidencie, ktoré sa však nerealizovali. V kontrolovanom období sa uskutočnili tiež rokovania s MF SR, MZVaEZ SR a Magistrátom Bratislavy za účelom riešenia tejto problematiky, avšak bez konkrétneho výsledku.

NKÚ SR konštatuje, že v rámci plnenia opatrenia Kancelária vykonala viaceré čiastkové kroky, avšak problematika vily na Slavíne nebola doriešená k termínu ukončenia kontroly.

Záver

NKÚ SR skontroloval v rámci tejto kontrolnej akcie hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom štátu v Kancelárii prezidenta SR. Musíme poukázať na skutočnosť, že pri kreovaní rozpočtov v jednotlivých kontrolovaných rokoch neboli zohľadnené potreby Kancelárie aj napriek jej požiadavkám. Uvedená skutočnosť vytvárala finančnú neistotu pri plánovaní výdavkov Kancelárie prezidenta a mohla zároveň ohroziť plnenie jej úloh.

NKÚ SR tiež upozorňuje, že pretrvávajúce problémy s rezidenciou prezidenta na Slavíne, ktorá nie je dlhodobo využívaná, prinášajú finančné dôsledky pre Kanceláriu. Navyše, zjavné sú aj nepriame finančné straty z postupného chátrania tohto nehnuteľného majetku.

Slovenská republika vstupuje do siedmeho funkčného obdobia prezidentského úradu, a výber vhodnej nehnuteľnosti pre prezidenta naďalej zostáva nedoriešenou otázkou štátnej reprezentácie.

Reakcia kontrolovaného subjektu

Kancelárii prezidenta bol odovzdaný záznam o výsledku kontroly, čím bola kontrola ukončená.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR, Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

☎ +421 250 114 911, ✉ info@nku.gov.sk

Kancelária prezidenta SR, Štefánikova 2, 811 05 Bratislava

☎ +421 02 20 510 001, ✉ informacie@prezident.gov.sk

Zoznam použitých skratiek

Kancelária prezidenta, Kancelária	Kancelária prezidenta Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MZVaEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
zákon o správe majetku štátu	Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov
zákon o štátnom rozpočte na príslušný rok	zákon č. 370/2018 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2019, zákon č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020, zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021, zákon č. 534/2021 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2022, zákon č. 526/2022 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2023